

Implementatieplan Mens & Maatschappij

GEMEENTE TYNAARLO, MEI 2022

Inhoud

Inleiding	2
1. Visie op het Sociaal Domein	3
1.1 Beleidsontwikkeling.....	3
1.2 (Positief) gezonde samenleving.....	3
1.3 Jeugd & Gezin	3
1.3 WMO	4
1.4 Werk en Inkomen	4
1.5 Opgave gestuurd en data gedreven werken	4
2. Organisatie	5
2.1 Toegang	5
2.2 Bedrijfsbureau	5
2.3 Beleid	6
3. Grip op Geld	7
3.1 Maatregelen 2023	7

Inleiding

Het jaar 2022 is in veel opzichten een overgangsjaar. Net als alle andere gemeenten zijn we in afwachting van de koers welke het nieuwe kabinet, gevormd in het begin van dit kalenderjaar, gaat kiezen. Zowel de hervormingsagenda Jeugd, waarvan de ontwikkeling is opgehouden door een dispuut over extra bezuinigingen, alsook mogelijke veranderingen in de uitvoering van de WMO kunnen van invloed zijn op de opdracht aan gemeenten, inclusief eventuele financiële consequenties.

Na de verkiezingen in maart 2022 zal begin juni een nieuw college aantreden. Het coalitieakkoord leidt mogelijk tot nieuwe aandachtspunten en herijking van vigerend beleid. Ons huidige beleid is op hoofdlijnen gepresenteerd binnen de kadernota Sociaal Domein in 2021. In het eerste kwartaal van 2022 is gewerkt aan een verduidelijking van de visie. Afhankelijk van onze opdrachtgevers (het rijk en het nieuwe college) volgt een meer definitieve vaststelling hiervan in de tweede helft van 2022.

Ook financieel is 2022 anders dan anders. Eerder opgenomen maatregelenpakketten om te bezuinigen op het Sociaal Domein zijn geëvalueerd. Voor 2022 zijn bezuinigingen in het SD opgeschort, echter voor 2023 moet er een bezuinigingspakket van 1,6 miljoen worden opgevoerd. Wanneer we het over Sociaal Domein hebben, bedoelen we specifiek de uitvoering van de gedecentraliseerde wetten. We kiezen ervoor om de organisatorische eenheid weer Mens & Maatschappij te noemen. Dat doet recht aan de brede scope van onze inzet voor de samenleving, die zich niet beperkt tot Jeugd en WMO. Daarnaast is het mooi om in de analogie van onze eigen preventieve (collectieve) en curatieve (individuele) lijn de metaforen te vinden in resp. Maatschappij en Mens.

De organisatie Mens & Maatschappij heeft de afgelopen jaren hinder ondervonden van het gebrek aan kaders en sturing. Waar de focus binnen dit domein ligt op een redelijk intensief contact met onze inwoners, heeft Corona dit ernstig bemoeilijkt. Ook het thuiswerken heeft forse impact gehad op samenwerking, efficiency en ontwikkeling van dit toch al kwetsbare domein. Met de nieuwe organisatie-inrichting, waardoor in de tweede helft van 2022 drie vakmanagers starten die kunnen gaan sturen op resultaat en kwaliteit, leggen we een goede basis. De aandacht voor onze medewerkers kan weer invulling krijgen, waardoor ook weer ruimte gaat ontstaan voor individuele ontwikkeling.

Covid is vanaf Q2 vooralsnog uit beeld, het 'nieuwe normaal' moet de komende maanden uitgevonden worden. Hoe kunnen we onze dienstverlening beter vorm geven, passend bij onze inhoudelijke én financiële opdrachten, maar ook anticiperend op mogelijk nieuwe Covid-maatregelen in komend najaar.

Dit 'implementatieplan 2022' beschrijft de samenhang tussen Inhoud, Financiën en Organisatie, als uitwerking van het programma Sociaal Domein 2021. Daarmee bevat het de opdrachten aan het management van Mens & Maatschappij, waar de vakmanagers integraal mee aan de slag gaan. Dit plan is gebaseerd op veel gesprekken met zowel een groot deel van onze eigen collega's alsook met specialisten Sociaal Domein in het werkveld, die ik bij deze dankzeg voor hun advies en inzichten. De voorgestelde besparingen hebben betrekking op Jeugd en WMO. De efficiency-slagen hebben echter ook betrekking op andere onderwerpen binnen Mens & Maatschappij.

Yvonne Bleize
Concernmanager Mens & Maatschappij
Mei 2022

1. Visie op het Sociaal Domein

1.1 Beleidsontwikkeling

Een van de opdrachten die we ons zelf oplegden in het Programma Sociaal Domein, is het communiceren op een wijze die onze inwoners begrijpen. Van een beleidsnota bestaat straks geen zogenaamde publieksversie meer, de nota is zelf al geschikt voor het grote publiek. Dit gaat ons helpen om ons beleid op een begrijpelijke manier uit te leggen. We starten dit proces met de oplevering van een zogenaamde praatplaat. Hierop hebben we al onze voorzieningen die we bieden voor een gezonde samenleving uitgebeeld in een brede weg door ons gemeentelijke landschap. Hier vinden inwoners cultuur- en sportvoorzieningen, huisvesting voor onderwijs, alle elementen uit de lokale sport- en preventieakkoorden, onderwijshuisvesting etc. Wanneer een inwoner extra (individuele) ondersteuning nodig heeft kan hij/zij via Toegang door de gemeente een route bewandelen waar hulp is op de gebieden Jeugd & Gezin, WMO en Werk & Inkomen. Altijd bedoeld als tijdelijke ondersteuning en met nadrukkelijk de mogelijkheid om te allen tijde weer terug te keren op de brede weg die staat voor de samenleving.

De inhoudelijke opdracht aan Mens & Maatschappij is de basis voor onze dagelijkse praktijk. **Wat** we doen wordt grotendeels ingegeven door de wettelijke taken die het rijk aan gemeenten opdraagt. **Hoe** we het doen kan voor een deel bepaald worden op lokaal niveau. Hiervoor is het coalitieakkoord richtinggevend.

1.2 (Positief) gezonde samenleving

We streven naar een zo gezond mogelijke samenleving waarin inwoners een fijn leven kunnen leiden, zich kunnen ontwikkelen en beschikken over een sociaal netwerk. Dat netwerk zou er ook voor ze moeten zijn wanneer er sprake is van tegenslag. Wanneer er meer nodig is, kan de gemeente dat bieden. We zetten vooral in op laagdrempelige ondersteuning. De medewerkers van welzijnsorganisatie Neie Naaber en onze eigen maatschappelijk werkers bieden een luisterend oor maar kunnen ook de weg wijzen naar initiatieven en ontmoetingen. De buurtsportcoaches en cultuurcoaches bevinden zich op natuurlijke 'vindplaatsen' en kunnen daardoor niet alleen makkelijk in contact komen met jong en oud, maar hebben inwoners ook daadwerkelijk iets te bieden in de vorm van activiteiten. De beleidsonderwerpen die een bijdrage leveren aan de samenleving zijn o.a. Cultuur, Lokaal Preventieakkoord (uitvloeisel van het Landelijk Preventieakkoord), Lokaal Sportakkoord (uitvloeisel van het Landelijk Sportakkoord) en de coördinatie binnen de drie grote kernen en kleine dorpen. We zetten vanaf de tweede helft van 2022 meer in op preventie en een betere doorverwijzing naar voorliggende voorzieningen als bijvoorbeeld Plaats de Wereld. We onderzoeken graag (nieuwe) alternatieven die duurdere zorg e/o ondersteuning kunnen vervangen.

1.3 Jeugd & Gezin

Bij Jeugd wordt snel gedacht aan onze gemeentelijke verplichtingen als gevolg van de Jeugdwet. Terwijl we veel meer doen voor onze inwoners van 0-18 jaar. In 2022 brengen we het beleid voor deze doelgroep bij elkaar. Onze inzet op onderwijs, het Nationaal Programma Onderwijs, de Vroeg- en voorschoolse educatie, kansrijke start en Kansen 4 kinderen kunnen op een meer congruente wijze aan elkaar verbonden worden. Zodat we werk met werk combineren en budgetten maximaal kunnen inzetten voor deze doelgroep.

We continueren de inzet van de praktijkondersteuners bij de huisartsen en gaan nadrukkelijker de samenwerking aan tussen het Team Jeugd en de Sociale Teams (WMO) om problemen eerder op te sporen. De pilot waarbij een van onze casemanagers Jeugd binnen onderwijsinstellingen aanwezig is evalueren we, waarbij ook de relatie met onze leerplichtambtenaren wordt gelegd. Ook hier geldt dat we onze activiteiten aan elkaar koppelen. Deze horizontale ketenbenadering maakt onze inzet voor de inwoners doelmatiger en efficiënter, wat uiteindelijk in het belang van onze inwoners is.

1.3 WMO

Onze volwassen inwoners mogen rekenen op onze hulp en ondersteuning wanneer het sociale netwerk hier niet meer in kan voorzien. Voor alles geldt dat we inwoners niet willen ontmoedigen om de steun van de gemeente in te roepen, echter dat wil niet zeggen dat we in alles meegaan. Onze oplossing is altijd gericht op de verdere ontwikkeling van zelfredzaamheid. De routes die we daarin voorstellen mogen vernieuwend zijn, als we het juiste doel maar voor ogen houden. En we checken nadrukkelijk of dat doel haalbaar is en bereikt wordt. Om ook onze handen weer van iemand af te trekken wanneer die ruimte daar is. We gaan kritischer kijken naar de inzet van individuele trajecten wanneer een groepsgerichte aanpak misschien wel meer effect heeft. Zo beschikken we in de gemeente Tynaarlo over een goede voorziening als de belbus, welke een indicering voor een WMO-pas in veel gevallen overbodig maakt. Dat vraagt iets van onze Sociale Teams, zowel in organisatorisch opzicht als ook in de afbakening van werkzaamheden. De beleidsregels, die duiding geven aan de eind 2021 vastgestelde verordening voor Jeugd en WMO worden in de tweede helft van 2022 geïmplementeerd, gekoppeld aan de wijziging in een aantal werkprocessen.

1.4 Werk en Inkomen

Via de WPDA voeren we de Participatiewet uit; inwoners vinden daar hun ondersteuning richting werk en inkomen. Daarbinnen is vrij weinig ruimte om dingen 'anders' te doen, en we zijn ook in de veronderstelling dat we daarin ook niet perse onderscheidend hoeven te zijn. Samen met de deelnemende gemeenten in de WPDA ontwikkelen we een kadernota Werk, Inkomen & Meedoen waarin we ook nadrukkelijker dan nu het geval is de kennis en medewerking van de vakgroep Toegang inbrengen. Daarnaast kunnen we onze eigen inzet op o.a. vroegsignalering, schuldhulpverlening en armoedebeleid via onze uitvoeringsorganisatie zelf meer sturen.

1.5 Opgave gestuurd en data gedreven werken

Onze opdracht wordt zoals gesteld ingegeven door de wens van onze opdrachtgevers, het Rijk en de Gemeenteraad. Dit is echter vaak heel eendimensionaal. We vertalen deze opdracht in een aantal opgaven die het mogelijk maakt om integraler te werken. Zowel binnen Mens & Maatschappij als ook met de andere organisatieonderdelen en externe partijen. Dit geeft ons ook de mogelijkheid om nieuwe initiatieven en pilots beter te beoordelen; draagt dit bij aan onze opgave of tuigen we iets nieuws op waarvan de vraag is of het ons in onze doelstellingen verder helpt? Het contact met de drie dorpen en de 15 kernen wordt onder andere door onze dorpencoördinator onderhouden. We wachten de visie van het nieuwe college af over gebiedsgericht werken. Altijd zullen we de vraag van de inwoner(s) willen toetsen aan onze eigen doelstelling. We werken samen met het Fysiek Domein op diverse onderwerpen. Zowel op het gebied van accommodaties (sport, cultuur en onderwijs) alsook in relatie tot bijvoorbeeld woningbouwcoöperaties waar het gaat om thema's als buurtbemiddeling. Ook willen we met woningbouwcoöperaties in gesprek over het thema woningaanpassingen, dit wordt nader toegelicht onder 3.1.11. We gaan deze samenwerking nadrukkelijker vormgeven en nemen het coalitieakkoord hiervoor als uitgangspunt.

Er is al veel inzicht door het bestaan van diverse monitoren (GGD, Prov. Drenthe, Trendbureau etc.). We gaan ons beleid waar mogelijk differentiëren op basis van geografische of demografische gegevens. Echter ook hier geldt: we gaan niet lopen op cijfers alleen, we zorgen er altijd voor dat onze acties congruent zijn aan de beleidsdoelstellingen. Dit gaat ons helpen om ook formatief de juiste dingen te (blijven) doen.

2. Organisatie

Sinds de transitie van de rijkstaken naar de gemeente in 2015 is gewerkt aan werkprocessen en organisatie inrichting. Medio 2020 is ingezet op nieuwe werkprocessen voor Toegang, echter de implementatie is destijds uitgesteld. Met als gevolg dat een jaar later, ondanks de inzet van een aantal interimmanagers, de situatie verre van ideaal was. Het ontbreken van een tussenlaag leidde tot een span of control van ca. 90 medewerkers voor de Concernmanager. Er was sprake van grote onzekerheid over doelstellingen en kaders, waarbij de organisatieonderdelen binnen het Sociaal Domein onvoldoende aansluiting bij elkaar vonden. Een overlevingsstand waarbij alle respect naar de medewerkers uitgaat die vanuit hun eigen perspectief hun werk overeind hielden. Begin 2022 is de nieuwe organisatiestructuur voor de hele gemeentelijke organisatie formeel vastgesteld, waarna de werving voor de nieuwe tussenlaag is opgestart.

Met de inrichting van het bedrijfsbureau is in het voorjaar 2022 een start gemaakt. De vakgroepen WMO BackOffice en de Frontoffice zijn overgenomen van het Domein Dienstverlening. Later dit jaar wordt een deel van de administratieve ondersteunende werkzaamheden ondergebracht in een nieuw team Ondersteuning. Dit team gaat ook de MT opdracht 'subsieloket' ontwikkelen en uitvoeren.

De drie nieuwe vakmanagers hebben een integrale opdracht om het Sociaal Domein toekomstbestendig te maken. Voor alle drie geldt een opdracht als het gaat om veranderingen die de organisatie nog moet ondergaan. Het tempo waarin we dat realiseren is afhankelijk van verschillende factoren. De samenhang tussen de drie organisatieonderdelen en de inbreng van de medewerkers in de verandering zijn daarin belangrijk. Het organisatieplan is vanzelfsprekend een gegeven, maar ook de plannen die in 2020 zijn ontwikkeld om Toegang te optimaliseren (bekend als het proces Makelaar) zijn nog steeds voor een deel actueel. De inzet die daarop gepleegd is laten we niet verloren gaan. Onderstaande opdrachten liggen bij de vak managers, waarbij een vakmanager leidend is in het proces maar het geheel wel moeten beschouwd als een integrale (team)opdracht.

2.1 Toegang

- Optimalisering Toegang: formatief, inhoudelijk (wie doet wat) en passend bij ontwikkeling van medewerkers.
- Introductie van de Omgekeerde Toets: inwoner centraal stellen en de transformatie van de systeemwereld naar de leefwereld.
- Inrichten Frontteam/basisteam met een heldere Triage, hogere doorloopsnelheid en efficiëntere administratieve afhandeling.
- Ontwikkeling Regisseursmodel; 1 gezin, 1 consulent.

2.2 Bedrijfsbureau

- Ontwikkelen heldere AO/IB en inrichting WMO/Jeugd Backoffice.
- Inrichten reguliere financiële spoor ten behoeve van de beleidsadviseurs.

- Inrichten team Ondersteuning, waaronder het subsidieloket.
- Aansluiten werkprocessen op NMD samenwerkingsafspraken.
- Initiatiefnemer werkprocessen Mens & Maatschappij.

2.3 Beleid

- Door ontwikkelen beleidsagenda en de Integratie van de diverse beleidsonderdelen (vb. Route Jeugd).
- Ondersteuning van Toegang door Beleidsadviseurs.
- Initiatiefnemer voor Jaarplan Mens & Maatschappij.

Deze opdrachten komen voort uit het Programma Sociaal Domein en zijn alleen op hoofdlijnen genoemd, de nadere uitwerking volgt in de tweede helft van 2022 door de vakmanagers.

3. Grip op Geld

Ook financieel is 2022 een 'tussenjaar'. Eerder ingezette maatregelen zijn onvoldoende uit de verf gekomen of niet altijd meetbaar geweest. Met de omslag naar een realistische begroting voor hoofdstuk 6 (WMO en jeugdzorg) en de totstandkoming van het dashboard, waardoor we veel beter inzicht hebben in o.a. aantallen cliënten en (type) verwijzingen en beschikkingen, zijn we beter in staat om trendanalyses te maken en eerder bij te sturen. De opdracht binnen hoofdstuk 6 is om in 2023 een besparing te realiseren van 1,665 miljoen. Dit gaan we behalen, o.a. door een aantal zogenaamde quick wins. Waarbij niet uitgesloten wordt dat er op langere termijn nog verder bezuinigd kan worden.

Een fors deel van de beoogde kostenbesparingen moet voortkomen uit een verbetering van onze bedrijfsvoering. Processen om te komen tot betere inkoop, het inzetten van deskundigheid om het verwijsgedrag van met name de GI's te veranderen en striktere administratieve processen waardoor we ook beter in kunnen spelen op her-indiceren en op het beëindigen van hulpverlenings- of ondersteuningstrajecten. Daarnaast zetten we in op andere vormen van begeleiding waarbij het voorliggend veld een belangrijke(re) rol krijgt. Dat is niet perse een stap terug voor onze inwoners, wel kan het betekenen dat we niet altijd meegaan met de door de inwoner meest gewenste oplossing.

Los daarvan zijn er een aantal trends en ontwikkelingen die we niet zelf in de hand hebben, maar die wel van invloed zijn op onze taakstelling.

- Het aantal jongeren dat aanklopt bij jeugdzorg stijgt nog altijd. De verwachting is dat de na-ijl effecten van de COVID-pandemie invloed hebben op de stijgende vraag naar psychologische ondersteuning.
- Ook de schuldenproblematiek van inwoners neemt toe, niet alleen door COVID, maar ook door de stijgende energielasten. We zien zelfs al een toename van financiële zorgen bij werkenden die tot dit moment geen enkel beroep deden op hulp van de gemeente. Ook dit is een landelijke trend waarvoor landelijke maatregelen nodig zijn, echter de uitvoering van oplossingen zal bij de gemeente neergelegd worden
- Mogelijk leidt de hervormingsagenda Jeugd tot het overnemen van de echt zware zorgvragers tot verlichting van zowel financiën als de inhoudelijke claim op onze medewerkers. Een handvol jeugdigen drukt onevenredig (zwaar) op onze begroting. Zowel qua multi-problematiek als zwaarte van de behandeling is het de vraag of de rekening hiervoor neergelegd moet worden bij de gemeente.

3.1 Maatregelen 2023

1. Revenuen contractbeheer en gezamenlijke inkoop via NMD

75.000

De gezamenlijke inkoop- contract- en kwaliteitsorganisatie is in 2022 daadwerkelijk gestart. In de tweede helft van 2022 moet zowel binnen Tynaarlo als binnen de NMD een natuurlijke route van afstemming en overleg gaan ontstaan die ons helpt grip te krijgen op de paar honderd contracten met zorgaanbieders. We verwachten reeds in 2023 de eerste resultaten te bereiken waar het gaat om besparingen.

2. Terugdringen IO's

50.000

In 2022 ontkomen we nog niet aan het aangaan van individuele overeenkomsten. Omdat het reeds ingezette trajecten betreft, of omdat we zelf onvoldoende scherp zijn geweest binnen de beschikkingen. We gaan sturen op het terugdringen van dergelijke overeenkomsten, we streven ernaar dat dit in de toekomst teruggebracht wordt naar ca 5%. Dat betekent dat we met onze verwijzers in de slag moeten , maar ook intern moeten we aanvragen durven afwijzen wanneer deze niet passen binnen onze eigen contractuele mogelijkheden. Tegelijkertijd kunnen we daardoor binnen de NMD aangeven welke omissies we zien in het huidige gecontracteerde aanbod. Het terugdringen op zich levert niet per definitie een besparing op, immers een echte besparing wordt opgeleverd door minder zorg. Toch verwachten we een kleine opbrengst doordat we meer en meer inzetten op gecontracteerde inkoop.

3. Beschermd Wonen

p.m.

Voor 2021 werd uitgegaan van een 'nulsaldo', dit bleek een meevaller te worden van € 1,1 miljoen. In de begroting 2022 staat een kostenpost van € 100.000 (op basis van NMD-informatie uit 2021), maar dit lijkt aanzienlijk hoger te worden (750k). Veel van de te treffenmaatregelen zullen geleidelijk effect gaan hebben. Voor Beschermd Wonen geldt dat centrumgemeente Assen heeft geconstateerd dat de verhouding rijksvergoeding versus kosten en uitstroom momenteel gunstig is. Die gunstige verhouding blijft voor 2022 en 2023, maar zal naar verwachting meer naar budgettair neutraal gaan in het meerjarig perspectief. Tot die tijd gebruiken we deze post om de andere maatregelen te laten ingroeien. We zetten deze post dan ook op p.m.

4. Inkoopondersteuning WMO en Jeugd

500.000

Richting de zorgaanbieders gaan we een scherpere, steviger positie innemen. We gaan strakker op ons contractmodel en profielen sturen. We versterken daarmee ook de positie van NMD op contractniveau. De kosten gaan voor de baat uit. Onder het bedrijfsbureau positioneren we twee posities Inkoopondersteuning, een persoon voor Jeugd en een persoon voor WMO. Deze krijgen een heldere opdracht met betrekking tot het screenen van de huidige duurste cliënten, een analyse van de zorgaanbieders en hun kosten/opbrengstenresultaat, en het ondersteunen van consultants en casemanagers bij het sturen in de praktijk op een gezonde inkoop. De geschatte besparing is gebaseerd op ervaringen bij andere gemeenten en is een nettobedrag. Oftewel, daar is de inzet van de inkoopondersteuning al mee verdisconteerd. Dit betekent wel dat de kost voor de baat uitgaat en dat we al in september (2022) van start willen. In overleg met de vakmanagers geven we vorm aan de werving en uitvoering van dit proces. Na 1 jaar evalueren we de inzet en wordt bepaald of dit verlengd moet worden in 2024. Deze inzet doet niets af aan de zorg die we leveren, we gaan alleen een steviger positie innemen richting de zorgaanbieders.

5. HH hulp

40.000

Vooralsnog is er geen duidelijkheid over de mogelijke Inkomstenstoets in het kader van het abonnementstarief. De verwachting is dat het aantal aanvragen fors gaat teruglopen wanneer dit wordt ingesteld, echter dit zal in 2023 nog niet aan de orde zijn. Daarnaast speelt de kwestie van het resultaatgericht indiceren. Dit doen we conform de NMD-contracten maar dit is door de rechter controversieel verklaard, omdat het de rechtszekerheid van inwoners belemmert. Immers, wanneer is een huis schoon (genoeg?). Inwoners hebben baat bij helderheid over de te leveren inzet in tijd, niet over het resultaat wat het op moet leveren en waarover dispuut met de zorgaanbieder kan bestaan. De druk op de personele inzet draagt niet bij aan een heldere inzet op huishoudelijke hulp aan onze inwoners, maar dwingt ons tegelijkertijd om ook keuzes te maken. Het lijkt erop dat we binnen de NMD de huishoudelijke hulp (schoon en leefbaar) opnieuw gaan aanbesteden. Er is een brief van de minister naar de Raad van State, echter deze is niet openbaar en geeft vooralsnog geen duidelijkheid.

Toch gaan we zelf ook inzetten op bewustwording, inzet van netwerken, herindicatie en een kritischer beoordeling door onze mensen. Daarmee willen we zichtbaar een bijdrage leveren aan het terugdringen van kosten, terwijl voor de mensen die het echt nodig hebben altijd ondersteuning mogelijk moet blijven.

6. Interne processen verstevigen in lijn met de kadernota SD 250.000

Onze eigen werkprocessen vragen om herziening. In de tweede helft van 2022 worden nieuwe werkprocessen vastgesteld en geïmplementeerd. Los van ontwikkeling van kwaliteit zal dit ook leiden tot een efficiëntere inzet van medewerkers. Mogelijk ook tot het verschuiven van taken. Aandacht hierin is de knip tussen WMO en Maatschappelijk werk, een effectievere inzet van onze welzijnspartners en een betere afbakening van onze opdracht. Maar ook sturing op herindicaties, het tijdig terughalen van hulpmiddelen en dus beëindigen van contracten waar deze niet meer ingezet worden.

7. Invoeren opstaptarief WMO vervoer en leerlingenvervoer 40.000

Voorafgaand aan het schooljaar 2022-2023 is de nieuwe verordening Leerlingenvervoer klaar. Deze specifieke vorm van vervoer is bedoeld voor kinderen in het bijzonder onderwijs, of kinderen die in verband met fysieke of mentale beperking niet op eigen gelegenheid naar school of stage kunnen. We verkennen of en in welke mate het mogelijk is om in voorkomende gevallen een eigen bijdrage te vragen, bijvoorbeeld wanneer ouders kiezen voor speciaal onderwijs ver weg terwijl er passend onderwijs in de buurt is. In het najaar van 2022 analyseren we de groep huidige gebruikers hierop. Een zelfde verkenning doe we op het gebied van publiek vervoer. Met de vervoerder kijken we naar de mogelijkheid van een drempelbedrag c.q. opstaptarief en andere vormen van eigen bijdragen. Daarnaast denken we dat een actievere verwijzing naar een voorziening als de belbus er toe gaat leiden dat inwoners zelf meer verantwoordelijkheid nemen, hetgeen kostenefficiënt is.

8. Individuele Begeleiding (WMO) 100.000

In 2021 bedroegen onze begeleidingskosten 1 miljoen. De verwachting is dat we een deel van de lichte indicaties met voorliggende voorzieningen (als Plaats de Wereld, de Aanloop) kunnen opvangen. We gaan samen met Neie Naober een transformatie inzetten van geïndiceerde zorg naar voorliggende voorzieningen. In de tweede helft van het jaar 2022 zetten we in op deze ontwikkeling, de eerste financiële resultaten verwachten we in 2023.

9. Woonplaatsbeginsel 500.000

Binnen de gemeente Tynaarlo zijn een aantal specifieke opvanglocaties gevestigd als het Samenhuis en de VNN kliniek in Zuidlaren. Omdat cliënten van deze instellingen ingeschreven moesten zijn in onze gemeente, waren we ook financieel verantwoordelijk voor opvang en behandeling. Met de intrede van het woonplaatsbeginsel vanaf 1 januari 2022 zijn de gemeenten waar cliënten woonachtig waren voor opname financieel verantwoordelijk. Dit betekent een forse besparing die al in 2022 wordt geëffectueerd. We ramen dit voordeel conservatief op een half miljoen euro.

10. POH's 50.000

In 2020 zijn we gestart met de inzet van Praktijkondersteuners bij de huisartsen. Dit zijn casemanagers Jeugd die op deze wijze in een heel vroeg stadium gesprekken met kinderen op kunnen starten, en daarmee mogelijke zwaardere indicaties voorkomen die anders door een huisarts afgegeven zouden worden. Een mooi voorbeeld van de directe invloed van preventie. Inmiddels zijn er met alle huisartspraktijken in onze gemeente afspraken.

In 2021 hebben de POH'ers al twee keer zoveel jeugdigen gesproken en zien we het aantal verwijzingen door huisartsen afnemen van 552 (2020) naar 325 (in 2021). Of deze een op een met elkaar in verband kunnen worden gebracht is nog niet geheel zeker.

Landelijk wordt het al een succes genoemd; wij gaan in Q3 een tussenevaluatie opleveren die ons inzichten geeft voor 2023 e.v. Bijkomend voordeel van onze eigen POH'ers bij de huisartsen is dat er sprake is van een warm contact, wat de mogelijkheid geeft om deze verwijzingsgroep mee te nemen in onze contracten. Gezien de trend zetten we voorlopig in op een besparing van 50K minder (meer)kosten. Ook hier zijn we voorzichtig positief; uit de evaluatie moet ook blijken in welke mate de POH'ers meer overnemen van de huisartsen waardoor het formatief begint te knellen.

11. Woningaanpassingen

50.000

Bij een woningaanpassing gaat het direct om veel geld. We willen hier bewustere keuzes in maken en ook de verantwoordelijkheid van de inwoner zelf aanspreken, voor zover de wet ons dat toelaat. Een deel van de aanpassingen betreft vaak ook zaken die inwoners zelf aan kunnen schaffen. Daarnaast gaan we kritisch kijken naar de tijdelijkheid van de vraag in relatie tot vaak dure en langjarige oplossingen. Dit vraagt ook om een kritische houding van onze eigen medewerkers. In de werkprocessen gaan we de route aanpassen zodat we heldere keuzes maken en inwoners sneller weten wat ze wel of niet van ons kunnen verwachten. Met de woningbouwcoöperaties willen we het gesprek aangaan over de beschikbaarheid van aangepaste huurwoningen zodat er sneller een match kan worden gemaakt tussen onze wachtlijst en eventueel vrijkomende woningen.

1	Inkoop via NMD	50.000
2	Terugdringen IO's	75.000
3	Beschermd Wonen	p.m.
4	Inkoopondersteuning	500.000
5	Huishoudelijke Hulp	40.000
6	Interne Processen	250.000
7	Opstaptarief Publiek Vervoer en Eigen bijdrage Leerlingenvervoer	40.000
8	Individuele begeleiding (WMO)	100.000
9	Woonplaatsbeginsel	500.000
10	POH's	50.000
11	Woningaanpassingen	50.000
	Totaal	1.655.000

De voorgestelde maatregelen zijn geraamd volgens een voorzichtigheidsprincipe. In potentie kunnen de maatregelen uiteindelijk een verdergaan (structureel) effect hebben. We gaan daarbij uit van een groeimodel. Na een jaar worden de maatregelen geëvalueerd en kan beter bekeken worden hoe en in welke mate de structurele effecten uitpakken.

Tot slot gaan we een aantal maatregelen en processen invoeren die een bijdrage gaan leveren aan onze grip op de kosten. We zetten deze niet 'op geld', omdat deze mogelijk ook ondersteunend zijn aan de maatregelen die we wel financieel onderbouwd hebben.

- Het ontwikkelen van een heldere AO/IB voor dit domein is niet alleen efficiënter maar geeft ook meer (actueel) inzicht.
- We zetten ons in voor het indiceren op uren in plaats van resultaat binnen de NMD en conform wetgeving.
- Prestatielevering loopt als een rode draad door de nieuwe (nog vast te stellen) werkprocessen; zowel tussentijdse toets of interventies op de juiste wijze worden ingezet, zorg wordt geleverd en of deze een bijdrage gaan leveren aan het gewenste resultaat. Maar ook na afloop van een interventie (is het resultaat behaald), op de inzet van PGB en na de levering van hulpmiddelen.
- Bij herindicaties wordt scherper dan voorheen gekeken naar wat echt nodig is. Ook de herindicaties worden op rappel gezet zodat we de cliënt tijdig in beeld hebben.
- We gaan voorzien in 'stut en steun', inde veronderstelling dat een degelijke nazorg veel leed in de toekomst kan voorkomen. Hier moeten we bij onze inkoop van trajecten meer aandacht voor hebben.
- Het gebruik van het persoonsgebonden budget (pgb) wordt ontmoedigd als daar een goed alternatief voorhanden is via zorg in natura (dit is vooral een kwaliteitskeuze, een pgb kan uiteraard ook voordeliger uitvallen)
- Meer dan voorheen wordt gekeken of individuele hulpvragen via collectieve voorzieningen kunnen worden beantwoord in plaats van een 'dure' maatwerkvoorziening toe te kennen. Veel jeugdfragen kunnen baat hebben bij een groepsgerichte aanpak met leeftijdsgenoten. Ook gaan we kijken in hoeverre de ontwikkeling van ouderbetrokkenheid positief kan bijdragen aan verlaging van inzet van deskundigen. Waarbij we, waar mogelijk, de betrokkenheid en verantwoordelijkheid van scholen en ouders belangrijker gaan maken.
- We gaan inzetten op analyses, wat mogelijk is nu het dashboard functioneert. Diverse analyses staan voor dit najaar in de planning: op resultaten van zorgaanbieders (o.b.v. jaarrekeningen), op samenkomst van zorg (m.a.w.: naar welke gezinnen gaat totaal het meest geld) en per consulent (gemiddelde doorlooptijd, zwaarte zorg/ welke zorgaanbieders). Deze inzichten helpen ons om onze kwalitatieve en kwantitatieve inzet te optimaliseren.
- We verwachten kostenefficiency in de organisatie-inrichting (juristen in de kwaliteitszorg i.p.v. aan het einde van de route, Frontteam snellere beoordeling van casus). Voordat een casus problematisch wordt willen we deze eerder in beeld hebben.
- We gaan integraal beoordelen aan welke pilots we wel (of niet!) meedoen. Deze moeten altijd een bijdrage leveren aan onze eigen doelstellingen. We leggen meer de nadruk op de leerervaring en positieve ervaringen zetten we om in beleid of inzet. Op dit moment zien we een voorzichtig positief resultaat van de pilot waarin een van onze casemanagers aanwezig is op middelbare scholen. Dit leidt mogelijk tot aanzienlijk minder uitval. Ook hier is preventie het toverwoord. Wanneer de evaluatie positief is, kan dat leiden tot een andere inzet van onze medewerkers.
- Bij Jeugd gaan we kritisch kijken naar de categorie Verblijf & Behandeling, in de overtuiging dat Verblijf niet per definitie altijd een bijdrage levert en een casus in een aantal gevallen ook anders opgelost kan worden.